

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Мазур Д.В.

старший викладач,

Київський університет ринкових відносин

ОСНОВНІ ШЛЯХИ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

На сучасному етапі розвитку склалося важке економічне становище для всього народного господарства України і особливо для – харчової промисловості, так як ця галузь дуже залежить від інших галузей – машинобудівної, хімічної, нафтопереробної, і особливо платоспроможності населення.

Нові економічні умови формування ринкових відносин в умовах зміни глобальної структури управління, принципів господарювання і взаємодії в перехідний період призвели до того, що значна частина вітчизняних підприємств у результаті загальноекономічної кризи в Україні стали неконкурентоздатними.

Серед вітчизняних науковців, що займалися розробкою основних шляхів у вирішенні проблем харчової промисловості необхідно назвати: Б.Ф. Заблоцький, М.Ф. Кокошко, Т.С. Сновженко, В.М. Устименко, А.А. Челноков, Л.Ф. Ющенко, В.П. Кучерявий, О. Шаблій, Ф.Д. Заставний, П. Шишченко, П. Масляк та ін.

Аналіз інвестиційної політики свідчить: для залучення в Україну інвестицій необхідні чіткі й прозорі дії в оподаткуванні, у системі мита, в ліцензуванні окремих видів діяльності.

Харчова промисловість України – один з найбільших реципієнтів інвестицій. Питома вага її в загальному обсязі іноземних інвестицій перевищує 11 відсотків. Іноземні інвестори вже вклали кошти у розвиток тютюнової (120 млн. доларів) та кондитерської галузей. У системі харчової промисловості створено 20 спільних підприємств [1].

Як свідчить аналіз діяльності підприємств харчової промисловості, уповільнення та непорядкованість інвестиційного та інноваційного процесів – головна причина сучасних кризових явищ у розвитку галузі, стримування активного реформування й забезпечення сталого її функціонування в перехідний період до розвиненої соціально орієнтованої ринкової системи господарювання [2].

Питання інвестування належать до одних з найважливіших, від яких залежить функціонування й розвиток харчової промисловості в умовах ринкової економіки. Завдяки інвестиціям розширюються й удосконалюються виробничі потужності та основні фонди, забезпечуються необхідні пропорції.

Інвестиції у виробничу сферу мають забезпечити підвищення технічного рівня й поліпшення розміщення діючих виробництв, а також необхідний приріст потужностей [3].

Протягом останніх три роки у Вінницькій області намітилися негативні тенденції щодо зменшення обсягів інвестиції у галузі харчової промисловості. У 2015 році підприємствами та організаціями усіх форм власності виробництво харчових продуктів становило 1663643 тис. гривень що порівняно з 2014 роком зменшилось на 98700 тис. грн. (таблиця 1).

Таблиця 1

**Капітальні інвестиції в галузі харчової промисловості
Вінницької області за 2013-2015 роки, тис. грн**

	2013	2014	2015
Виробництво харчових продуктів	1895032	1762343	1663643
Виробництво м'яса та м'ясних продуктів	14850	59092	31078
Перероблення та консервування риби, ракоподібних і молюсків	3073	232	3217
Перероблення та консервування фруктів і овочів	41632	87526	32499
Виробництво олії та тваринних жирів	484175	153381	157912
Виробництво молочних продуктів	201770	885481	171753
Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів	14226	13456	79882
Виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів	1869	1080	2857
Виробництво інших харчових продуктів	1099686	562033	1178252
Виробництво готових кормів для тварин	33751	62	6193

За останні роки в харчовій промисловості склалося вкрай важке становище з реконструкцією та технічним переоснащенням діючих підприємств. Основна причина – недостатнє виділення лімітів централізованих капіталовкладень та коштів для їх фінансування, що призвело до постійного порушення строків введення в дію потужностей для виробництва харчової продукції.

Щоб подолати негативні тенденції у розвитку ринку продовольства, необхідно, насамперед, посилити державне регулювання ринкових відносин, підвищити ефективність використання ресурсів, розширити державну допомогу господарствам. Держава може здійснювати регулювання ринку через цінову і кредитно-податкову політику, а також через створення відповідних умов для зміцнення матеріально-технічної бази господарств, удосконалюючи податкову систему і систему інших аспектів регулювання ринку, з тим щоб посилити стимули до інвестицій і розвитку НТП.

Цінова політика держави тільки тоді буде ефективною, коли ціни на сільськогосподарську продукцію забезпечать необхідні темпи розширеного

відтворення виробництва, а прибуток на вкладений капітал буде не нижчим, ніж за інших можливих напрямків його використання [2].

Однією з умов ефективної діяльності підприємств харчової промисловості в процесі перетворень відносин власності повинна бути свобода вибору різних форм господарювання. Кожна з них має як свої переваги, так і певні недоліки. Але всі організаційні форми підприємництва мають право на існування і повинні довести свої переваги на практиці. Тільки при свободі їх вибору вони можуть знайти належне їм місце в ринковій економіці. Формування різних ринкових форм господарювання у харчовій промисловості пов'язане в першу чергу з певними особливостями та специфікою цієї галузі порівняно з іншими, тому що задоволення потреб населення продуктами харчування – досить складна, багатопланова і незмінна проблема, яка стоїть перед суспільством на всіх ступенях його розвитку. Це зумовлюється рядом обставин: дефіцитом багатьох сировинних ресурсів, різним ступенем розвитку галузей, які безпосередньо виробляють продукти харчування, і пов'язаних з ними інших галузей, організацією надходжень продуктів харчування до споживача та багатьма іншими причинами [4].

Найбільш специфічні особливості харчової промисловості такі: практично харчова промисловість характеризується як не одна галузь, матеріалом продукції, що виробляється, та її величезною різноманітністю; необхідність розміщення виробництва значного виду продуктів харчування і організацій їх споживання, і на невеликій відстані від сировинної бази; значна залежність якості ряду продуктів від тривалості переробки сировини; строки зберігання більшості продуктів, як правило, обмежені; велика залежність від тари та упаковки продуктів; високі вимоги до якості продукції (свіжість, наявність вітамінів, смакові естетичність та ін.); часта змінність асортименту з багатьох продуктів; велика залежність якості продукції від якісних характеристик сировини; по ряду продуктів їх виробництво вимагає великої кількості сировини. Усі вищевказані особливості визначають специфіку організації і технологій виробництва продуктів харчування, пошук нових форм господарювання в період ринкових відносин [4].

Для стабілізації становища в ряді галузей харчової промисловості необхідно: оновити матеріально-технічну базу, модернізувати виробництво, збільшити обсяги випуску конкурентоспроможної продукції й розширити її асортимент, активізувати роботу щодо залучення іноземних інвестицій та кредитів; забезпечити пріоритетність розвитку галузей здійсненням державної фінансово-кредитної підтримки підприємств за рахунок розширення видів їх кредитування; продовжувати протекціоністську політику щодо вітчизняного товаровиробника; створити оптові ринки продовольчих товарів, розширити мережу фірмової торгівлі, а отже, зменшив кількість посередників при реалізації продукції, завдяки чому буде знижено ціни й збільшено обсяги її продажу; запровадити регулювання ринків зерна, цукру, олії алкогольних напоїв; відновити традиційні й освоїти нові зовнішні ринку збуту, зокрема, створити за кордоном постійно діючі представництва окремих галузей, підприємств, регіонів; активізувати роботу щодо створення інтегрованих структур, до складу яких повинні увійти переробні і сільськогосподарські

підприємства, фірмові магазини організації з матеріально-технічного забезпечення й збуту продукції [4].

Список використаних джерел:

1. Челноков А.А., Ющенко Л.Ф. Основы промышленной экологии. – М., 2001.
2. <http://ua.textreferat.com/referat-5375-3.html>
3. Екологія і закон: Екологічне законодавство України.
4. Кучерявий В. П. – Урбоекологія: Підручник.
5. Статистичний щорічник Вінниччини за 2015 рік. Державна служба статистики, 2015. – 616 с.

Семенова Л.Ю.

кандидат економічних наук, доцент;

Сай І.В.

студентка,

Університет митної справи та фінансів

МОЛОДІЖНА ЗАЙНЯТИСТЬ В РЕГІОНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ринок праці відображає більшість політичних і соціально-економічних процесів, що відбуваються в державі. Найгострішою проблемою українського ринку праці є неефективна зайнятість та молодіжне безробіття. Ці проблеми визначають міру відставання від розвинених країн у продуктивності праці, безробітті, прихованому безробітті, а також у невідповідності скорочення виробництва і чисельності зайвої робочої сили. Впровадження сталого розвитку в усіх сферах країни неможливе без ефективного процесу регулювання зайнятості населення, зокрема розвитку молодіжного ринку праці [3].

Молодь – головна рушійна сила сучасного світу. Вона перебуває в центрі міжнародних, соціальних, економічних і політичних подій. У той же час на ринку праці не використовується значна частина трудового потенціалу молоді, яка часто не витримує конкурентної боротьби із представниками старших вікових груп. Глобальна економічна криза призвела до загострення ситуації на ринку праці, зокрема скорочення обсягів зайнятості серед молоді. Молодіжний сегмент ринку праці – найбільш проблемна частка загальнонаціонального ринку праці. Розвиток молодіжного сегменту ринку праці характеризується посиленням дисбалансу між попитом і пропозицією праці, зниженням рівня економічної активності молоді, зростанням безробіття.

Молодіжне безробіття має великий вплив не тільки на економічну сферу життєдіяльності суспільства, а й може викликати негативні й небезпечні наслідки в соціальній сфері країни, її культурному розвитку. Наслідками таких ускладнень, які виникають в процесі працевлаштування молоді є ряд негативних наслідків, які можна поділити за певними напрямками, які тісно взаємопов'язані між собою. Наслідки молодіжного безробіття наведені на рис. 1.